

Looduskaitseseaduse, jahiseaduse ja riigivaraseaduse muutmise seadus

§ 1. Looduskaitseseaduse muutmine

Looduskaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse §-s 1 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks tagatakse maismaal 30% ulatuses riiklik kaitse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud riikliku kaitse tagavad:

- 1) käesoleva seaduse § 10 lõike 1 alusel kaitse alla võetud kaitsealad;
- 2) käesoleva seaduse § 10 lõike 1 alusel kaitse alla võetud hoiualad;
- 3) käesoleva seaduse § 10 lõike 2 ja § 50 lõike 2 alusel määratud püsielupaigad;
- 4) käesoleva seaduse § 10 lõike 6 alusel kaitse alla võetud kaitstavad looduse üksikobjektid;
- 5) käesoleva seaduse § 37 ja § 38 kohane ranna- ja kalda ehituskeelu- ja piiranguvöönd, arvestades sama seaduse §-s 35 sätestatud erisustega, väljaspool tiheasustusalad;
- 6) käesoleva seaduse § 51 kohaselt lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kinnitatud veekogud;
- 7) metsaseaduse § 23 kohased vääriselupaigad riigimaal;
- 8) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid riigimaal;
- 9) I ja II kategooria taimede, samblike ja seente kasvukohad.“;

2) paragrahvi 4 lõike 5 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kaitsealuse looma sigimisala või muu perioodiliselt kasutatav ala;“;

3) paragrahvi 7 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Loodusobjekti käesoleva seaduse alusel kaitse alla võtmise eeldus on selle ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus, tähtsus ökosüsteemide sidususe tagamisel või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus.

(2) Loodusobjekt võetakse käesoleva seaduse alusel kaitse alla ka juhtudel, kui see on vajalik nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) rakendamiseks.“;

4) paragrahvi 8 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ettepaneku loodusobjekti, välja arvatud kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti, kaitse alla võtmiseks või kaitse-eeskirja muutmiseks esitab kaitse alla võtmise algatajale Keskkonnaamet.“;

5) paragrahvi 8 lõiked 2–5 tunnistatakse kehtetuks;

6) seadust täiendatakse §-ga 8¹ järgmises sõnastuses:

„§ 8¹ Hüvitus- ja leevendusala

(1) Kui seaduses sätestatud või muul riigile vajalikul juhul on vaja liiki või elupaika kahjustava tegevuse mõju hüvitada või leevendada uute piirangutega alade määramiseks, määratleb piisavad hüvitus- või leevendusala ja kirjeldab seal rakendatavad meetmed koos ala eesmärgi, põhjenduse ja piiridega: 1) keskkonnaamet juhul kui kahjustatakse kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstavat looduse üksikobjekti;

2) planeeringu koostamise korraldaja või tegevuseks vajaliku loa taotleja välja arvatud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud juhul.

(2) Hüvitusala käesoleva seaduse tähenduses on ala, kus rakendatakse meetmeid liigile või elupaigale tekitatava kahju kompenseerimiseks.

(3) Leevendusala käesoleva seaduse tähenduses on ala, kus rakendatakse meetmeid liigile või elupaigale tekitatava kahju ennetamiseks, vältimiseks või vähendamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul esitatakse hüvitus- või leevendusala ettepanek planeeringu või tegevuseks taotletava loa menetluses esimesel võimalusel Keskkonnaametile kooskõlastamiseks ja alade andmete kontrollimiseks.

(5) Keskkonnaamet esitab hüvitus- ja leevendusala Eesti looduse infosüsteemi kandmiseks ning tagab hilisema menetluse käigus selguvate paranduste infosüsteemi kandmise.

(6) Haldusorganil, kellele on esitatud taotlus haldusakti andmiseks, mis võib mõjutada Eesti looduse infosüsteemi kantud hüvitus- või leevendusala seisundit ja eesmärkide täitmist, on õigus peatada haldusakti andmise menetlus või seada tegevuseks loa andmisel tingimusi, mille järgimine tagab hüvitusala või leevendusala eesmärkide täitmise.“;

7) paragrahvi 13 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 seatud eesmärgi saavutamisel teeb Keskkonnaamet vastava valdkonna ministrile ettepaneku alade kaitse alt välja arvamiseks ja kaitse-eeskirjade muutmiseks lähtudes käesoleva seaduse § 2 lõigetes 1 ja 2 seatud põhimõtetest ning liikide ja elupaikade seisundi seirest ja asjakohaste uurimuste tulemustest, tagades 30 % maismaa võimalikult tõhus kaitse.“;

8) paragrahvi 14 lõiget 1 täiendatakse punktidega 12 ja 13 järgmises sõnastuses:

„12) poollooduslikul kooslusel niidet maha jätta;

13) teha ehitiste hooldamist või maaparandushoiutöid, mille käigus eemaldatakse setet mehhaniseeritult või reguleeritakse veerežiimi.“;

9) paragrahvi 14 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kaitseala, püsielupaiga ja kaitstava looduse üksikobjekti piiranguvööndis ning hoiualal on keelatud lageraie ja veerraie, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul hall-lepikutes pindalaga kuni 0,5 ha. Valik-, häil- ja aegjärgse raie tegemisel tuleb arvestada käesoleva seaduse lisas sätestatud tingimustega.“;

10) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Kaitstaval loodusobjektil on keelatud biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine välja arvatud mahepõllumajanduses kasutada lubatud biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise

kasutamine või käesoleva seaduse § 57 lõike 3¹ alusel kehtestatud nimekirja kantud võõrliigi hävitamiseks kasutamine.“;

11) paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Riigikaitse ehitisele ja riigikaitsemaal, kui Kaitsevägi või Kaitseliit kasutab kinnistut riigikaitse eesmärgil, ei kohaldata õuema kasutamisele kehtestatud nõudeid, kui need piiravad riigikaitse eesmärgi saavutamist.“;

12) paragrahvi 16 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitsealal või hoiualal asuva või kaitstavat looduse üksikobjekti või püsielupaika või kohaliku kaitse alla võetud loodusobjekti või Eesti looduse infosüsteemi kantud kaitsealuse liigi leiukohta sisaldava kinnisasja või selle osa võõrandamisel või asjaõigusega koormamisel peab asjakohane leping sisaldama järgmist loodusobjektiga seotud teavet:

- 1) loodusobjekti tüüp;
- 2) loodusobjekti registrikood;
- 3) loodusobjekti nimetus.“;

13) paragrahvi 17 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitstava loodusobjekti poollooduslike koosluste esinemisaladel on vajalik nende ilme ja liigikoosseis tagada selliste tegevustega nagu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine. Nende tegevuste ulatus määratakse kaitse-eeskirja, kaitsekorralduskava, liigi tegevuskava või elupaiga tegevuskavaga.“;

14) paragrahvi 17 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaitstaval loodusobjektidel võib kaitse-eeskirja, kaitsekorralduskava, liigi tegevuskava või elupaiga tegevuskavaga määrata loodusliku metsa- ja sookoosluse taastamiseks vajalikud tegevused, nagu kraavide sulgemine, häilude rajamine ja maapinna mineraliseerimine.“;

15) paragrahvi 17 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud metsa- ja sookoosluse taastamistegevuse võib Keskkonnaameti nõusolekul jätta tegeta riigikaitsemaal, kui see takistab riigikaitse eesmärgi saavutamist ja oluline mõju kaitse-eesmärgile on välistatud ning vajalikud leevendusmeetmed rakendatud.“

16) paragrahvi 17 lõiked 8 ja 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Kui kinnisasja valdaja ei nõustu kaitse-eeskirja, kaitsekorralduskava, liigi tegevuskava või elupaiga tegevuskavaga määratud vajalikku tööd tegema või ei jõua tööde tegemises kaitstava loodusobjekti valitsejaga kokkuleppele, ei ole tal õigust takistada kaitstava loodusobjekti valitsejal seda tööd korraldamast.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud juhul korraldab vajalikke töid kaitse-eeskirja, kaitsekorralduskava, liigi tegevuskava või elupaiga tegevuskavaga määratud ulatuses kaitstava loodusobjekti valitseja riigi kulul, välja arvatud kohalikul tasandil kaitstaval loodusobjektidel.“;

17) paragrahvi 18 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „Kaitseala, hoiuala või püsielupaiga“;

18) paragrahvi 20 lõike 1¹ sissejuhatav lause ja punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Riik ei omanda kinnisasja käesolevas paragrahvis sätestatud korras, kui isik on kinnisasja omandanud kaitse alla võtmise ajal ja andmed projekteeritava ala kohta on kantud Eesti looduse infosüsteemi või pärast selle kaitse alla võtmist ning võõrandamistehing sisaldas informatsiooni kaitstava loodusobjekti või kaitse alla võtmise kohta, välja arvatud juhul, kui:

1) kinnisasja suhtes kohaldatav kaitsekord muutub rangemaks või kui kehtestatakse omandamise hetkel kavandatavast kaitsekorra rangem kaitsekord;“;

19) paragrahvi 20 lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"Kinnisasja omandamise algatamise ning omandamise otsustab Keskkonnaameti peadirektor.“;

20) paragrahvi 20 lõike 2¹ esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kinnisasja väärtus, välja arvatud metsaga kinnisasja väärtus, määratakse tehingute võrdlemise meetodil, kusjuures käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ punktide 1 ja 3 sätestatud juhul arvestatakse väärtuse määramisel maatüki poole väärtusega.“;

21) paragrahvi 20 lõike 2² esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Metsaga kinnisasja väärtus määratakse maatüki ja sellel kasvava metsa väärtuste summana, kusjuures käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ punktide 1 ja 3 sätestatud juhul arvestatakse väärtuse määramisel nii maatüki kui ka sellel kasvava metsa poole väärtusega.“;

22) paragrahvi 20 lõike 4 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

23) paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Keskkonnaameti veebilehel avaldatakse:

1) andmed kinnisasja riigile omandamiseks tehtud avalduste laekumise järjekorra kohta - ettepaneku laekumise kuupäev, ettepaneku esitaja, seal hulgas füüsilise isiku, nimi, kinnisasja asukoha maakond ja vald;

2) andmed riigi poolt omandatud kinnisasjade kohta - omandamise otsuse kuupäev, riigile võõrandaja, seejuures füüsilise isiku, nimi, kinnisasja asukoha maakond ja vald, kinnisasja pindala ning hind.

(4²) Riigile omandatud kinnisasjade andmed avaldatakse kalendriaasta kohta ja on veebilehel avaldatud üks aasta.“;

24) paragrahvi 20 lõikes 5 asendatakse sõna „kliimaminister“ sõnadega „Keskkonnaameti peadirektor“;

25) paragrahvi 24 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 25 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“(1) Kaitstava loodusobjekti ning ranna ja kalda kaitse korraldamiseks võib koostada kaitsekorralduskava.

(2) Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise korra kehtestab ja kaitsekorralduskava kinnitaja, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul, määrab valdkonna eest vastutav minister. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti veebilehel.”;

27) paragrahvi 25 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

“(3) Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava koostamise korraldab ja kava kinnitab kohalik omavalitsus. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse kohaliku omavalitsuse veebilehel.”;

28) paragrahvi 30 lõiget 2 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste hävitamist või kahjustamist põhjustav tegevus, nagu mullaharimine, puittaimestiku istutamine, väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine.“;

29) paragrahvi 30 lõike 4 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) tootmisotstarbeta ehitise püstitamist kaitsealal paikneva kinnistu, kaitseala või riigikaitse tarbeks ning tee või tehnovõrgu ja -rajatise rajamist ning olemasolevate ehitiste hooldustöid;“;

30) paragrahvi 31 lõike 2 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) häil- ja aegjärgne raie;“;

31) paragrahvi 31 lõike 2 punktist 6 jäetakse välja sõnad „maastikukaitseala eritüübina“;

32) paragrahvi 31 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) mahepõllumajanduses kasutada lubatud biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine;“;

33) paragrahvi 31 lõiget 2 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

„13) Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste hävitamist või kahjustamist põhjustav tegevus, nagu mullaharimine, puittaimestiku istutamine, väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, välja arvatud kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekul tehtav tegevus.“;

34) paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui piiranguvööndis olemasolevate maaparandussüsteemide rekonstrueerimis- ja hoiutööd võivad kahjustada kaitse-eesmärgi saavutamist, võib kaitse-eeskirjaga seada nendeks tingimusi või need tegevused keelata, kui nimetatud piirangud ei takista maaparandussüsteemi nõuetekohast toimimist väljaspool kaitstavat loodusobjekti.“;

35) paragrahvi 32 lõige 4¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Kui kavandatav häil- ja aegjärgne raie on kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 2 ja 3, on hoialal lubatud häil- ja aegjärgse raie langi suurus kuni kaks hektarit.“;

36) paragrahvi 33 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) mahepõllumajanduses kasutada lubatud biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine;“;

37) paragrahvi 33 lõike 1 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

38) paragrahvi 35 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

39) paragrahvi 35 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vööndite laiuse arvestamise lähtejoon on ruumiandmete seaduse kohaselt Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu veepiir, välja arvatud kaldaastangul ja Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu joonobjektil.“;

40) paragrahvi 35 lõige 2² tunnistatakse kehtetuks;

41) paragrahvi 35 lõiked 4 ja 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Ranna korduva üleujutusega alal ja suurte üleujutusalaadega siseveekogude kalda üleujutusalaal ning kaldaastangu ülemise serva ja veepiiri vahele jääval alal kehtivad piiranguvööndi ja ehituskeeluvööndi nõuded.“;

„(5) Üle viie meetri kõrgusel ja Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veekogu veepiirile lähemal kui 200 meetrit oleva kaldaastangu ranna või kalda piiranguvöönd ja ehituskeeluvöönd arvestatakse kaldaastangu ülemisest servast ja selle (vööndi) laius on sätestatud käesoleva seaduse §-des 37 ja 38.“;

42) paragrahvi 37 lõike 1 punktis 3 ja § 38 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna „veehoidlal“ sõnaga „tehisjärvel“;

43) paragrahvi 37 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Korduva üleujutusalaadega rannal koosneb piiranguvöönd üleujutatavast alast ja sellele liituvast 100 meetrist, kuid mitte vähem kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud vööndi laius.“

(1²) Suurte üleujutusalaadega siseveekogude või nende lõikude kaldal koosneb piiranguvöönd üleujutatavast alast ja sellele liituvast 50 meetrist, kuid mitte vähem kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 sätestatud vööndi laius.“;

44) paragrahvi 37 lõike 2 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kalda piiranguvööndis ei tohi lageraielangi pindala olla suurem kui kaks hektarit.“;

45) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 6 nimetatud Keskkonnaameti nõusolekut ei ole vaja kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal riigikaitse eesmärgi tagamiseks.“;

46) paragrahvi 38 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) linnas asustusüksusena ja alevis ning aleviku ja küla selgelt piiritletaval kompaktsel asustusega alal (edaspidi *tiheasustusala*) 50 meetrit, välja arvatud käesoleva lõike punktis 5 ja § 38 lõikes 2 sätestatud juhtudel“;

47) paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 1¹–1³ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Korduva üleujutusega rannal koosneb ehituskeeluvöönd üleujutatavast alast ja sellele liituvast 50 meetrist, kuid mitte vähem kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 või lõikes 2 sätestatud vööndi laius.“

(1²) Suurte üleujutusalaadega siseveekogude või nende lõikude kaldal koosneb ehituskeeluvöönd üleujutatavast alast ja sellele liituvast 25 meetrist, kuid mitte vähem kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–6 või lõikes 2 sätestatud vööndi laius.“;

(1³) Ranna ja kalda ehituskeeluvööndis võib elamumaa sihtotstarvet määrata või kõlvikut muuta üksnes Keskkonnaameti nõusolekul.“;

48) paragrahvi 38 lõike 4 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) hajaasustuses olemasoleva elamu õuemaale ehitatavale uuele ehitisele, mis ei jää veeseaduse kohasesse veekaitsevööndisse“;

49) paragrahvi 38 lõike 4 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) olemasoleva elamu või avalikus kasutuses oleva hoone tarbeks rajatavale tehnovõrgule ja – rajatisele;“;

50) paragrahvi 38 lõiget 4 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

„11) riigi sõjalise kaitse operatiivsuse tagamiseks vajalikule ehitisele kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni, demobilisatsiooni, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal.“;

51) paragrahvi 38 lõike 5 punktis 2 asendatakse sõna „veeliiklusrajatisele“ sõnadega „veeliiklust reguleerivale rajatisele“;

52) paragrahvi 38 lõike 5 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) hüdromeetriaama ja selle seirejaama ehitisele;“;

53) paragrahvi 38 lõike 5 punktist 6 jäetakse välja tekstiosa „riigikaitse,“;

54) paragrahv 39 tunnistatakse kehtetuks;

55) paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Väljaspool kaitseala, hoiuala või püsielupika linnas asustusüksusena, alevis või alevikus või nende asustusüksuste Keskkonnaameti nõusolekul § 41 lõike 2 alusel laiendatud tiheasustuselal võib ranna ja kalda ehituskeeluvööndi vähendamine toimuda kohaliku omavalitsuse nõusolekul, kes hindab vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule.“;

56) paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Olemasoleva tiheasustusala laiendamine ranna või kalda piiranguvööndis võib toimuda ainult Keskkonnaameti nõusolekul ja kehtestatud üldplaneeringu alusel.“;

57) paragrahvi 42 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

58) paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstaval loodusobjektil on lage- ja veerraie keelatud, kui kaitsekord ei sätesta teisiti.“;

59) seadust täiendatakse paragrahviga 44¹ järgmises sõnastuses:

§ 44¹ Kohaliku kaitse alla võetud loodusobjekti sisaldava kinnisasja omandamine

(1) Kogu ulatuses kohaliku kaitse alla võetud loodusobjektile asuva kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, omandab kohalik omavalitsus kokkuleppel kinnisasja omanikuga kinnisasja väärtusele vastava tasu eest.

(2) Ala sihtotstarbelist kasutamist piirab kaitsekord oluliselt juhul kui:

1) kinnisasi on valdavas ulatuses metsaseaduse tähenduses metsamaa, millel kasvava metsa vanuseline struktuur on kategoorias „valmiv“ või „küps“ ja kaitsekord keelab täielikult uuendusraie;

2) hoonestamata kinnisasi on elamumaa, ärimaa või tootmismaa sihtotstarbega ja kaitsekord keelab uute ehitiste püstitamise;

3) mäetööstusmaa sihtotstarbega kinnisasjal on maavarade registris aktiivse tarbevaruna registreeritud kinnisasja oluliseks osaks olev maavara ja ala kaitsekord keelab maavara kaevandamise.

(3) Kohalik omavalitsus ei omanda kinnisasja käesolevas paragrahvis sätestatud korras, kui isik on kinnisasja omandanud pärast selle kaitse alla võtmist ning võõrandamistehing sisaldas informatsiooni kaitstava loodusobjekti kohta, välja arvatud juhul, kui:

- 1) kinnisasja suhtes kohaldatav kaitsekord muutub rangemaks;
- 2) kinnisasi omandati pärimise teel.

(4) Kohalik omavalitsus võib määrusega kehtestada omandamise ja ettepanekute menetlemise korra.

(5) Kinnisasja väärtus määratakse maa hindamise seaduse § 8 lõike 2 alusel kehtestatud määruse kohaselt.

(6) Kinnisasja omandamine otsustatakse omandamiseks tehtud avalduste laekumise järjekorras, kui ei esine mõjuvaid põhjusi menetluse pikendamiseks. Mõjuva põhjuse esinemisel lahendatakse avaldus pärast mõjuva põhjuse äralangemist. Andmed omandamise avalduste laekumise järjekorra kohta avaldatakse kohaliku omavalitsuse veebilehel.“;

60) paragrahvi 45 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Tiheasustusel asuvaid üksikpuid või nende osi, välja arvatud kasvav mets metsaseaduse tähenduses ja viljapuud, tohib raiuda kohaliku omavalitsuse loa alusel. Loa andmise alused, tingimused ja korra ning raie tõttu tekkiva kahju või ökosüsteemiteenuse vähenemise hüvitamiseks asendusistutuskohustuse kehtestab kohaliku omavalitsuse organ määrusega.“;

61) seadust täiendatakse paragrahviga 45¹ järgmises sõnastuses:

„45¹. Haljastuse inventeerimine

Kohalik omavalitsus võib kehtestada looduväärtuste väljaselgitamiseks haljastuse inventeerimise korra, milles sätestatakse haljastuse hindamise meetodika, inventuuri tegijate kvalifikatsioon ja inventeerimise tulemuste vormistamise nõuded ning kinnistuomaniku kohustus enne kavandatavat ehitustegevust nõuetekohaselt haljastus inventeerida.“;

62) paragrahvi 47 lõikes 2 asendatakse tekstiosa "§ 59" tekstiosaga "§-de 56 ja 59";

63) Paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

“(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohane püsielupaik ei moodustu samas lõikes nimetatud kaitsealuse linna pesapuu ümber, kui kaitsealune liik on pesa teinud pärast seda, kui alal on rahva tervise või ohutuse huvides kehtestatud planeering või antud luba tegevuseks, mille realiseerimist püsielupaiga piirangud välistavad.“;

64) paragrahvi 50 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Püsielupaiga kohta käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud kitsendused ei kehti kinnisasja haritavaal maal, olemasoleva elamu õuemaal, teel, samuti loodusliku rohumaa hooldamisel.“;

65) paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses

„(6¹) Väljaspool käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud keeluaega ja püsielupaiga valitseja nõusolekul on maastikul lubatud sõita ja rajada maakaablit.“;

66) paragrahvi 55 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „imetajate klassi kuuluva“;

67) paragrahvi 55 lõike 3 punktis 4 asendatakse sõna „kalakasvatuse“ sõnadega „kalanduse, veealade“;

68) paragrahvi 55 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja lõike 3 punktis 1 nimetatud juhul tuleb looma surmamisest kirjalikult teatada Keskkonnaametile ühe tööpäeva jooksul.“;

69) paragrahvi 55 lõike 6¹ punktis 2 asendatakse tekstiosa „§ 58 lõikes 7“ tekstiosaga „§ 58 lõikes 8“;

70) paragrahvi 55 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist nende elupaigas. Keeld ei kehti liigi väheesinduslikes populatsioonides.“;

71) paragrahvi 55 lõige 10 tunnistatakse kehtetuks;

72) paragrahvi 56 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Hülgetoodetega tehtavad tehingud, mis ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1007/2009 hülgetoodetega kauplemise kohta (ELT L 286, 31.10.2009, lk 36–39) ning komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1850, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1007/2009 (hülgetoodetega kauplemise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 271, 16.10.2015, lk 1–11), kehtestatud tingimustele, on keelatud.“;

73) paragrahvi 57 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Võõrliikide elusate isendite loodusesse laskmine ning võõrtaimeliikide levitamine loodusesse istutamise ja külvamise või nende mistahes elusate osade loodusesse viimise teel on keelatud, sealhulgas tegevused, mille eesmärgiks või tagajärjeks on looduses võõrliikide arvukuse suurenemine või leviku laienemine, välja arvatud metsaseaduse alusel metsapuudena kasvatada lubatud võõrpuuliikide istutamine ja külvamine ning nende hooldamine.“;

74) paragrahvi 57 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega nimekirja võõrliikidest, mille isendite hävitamise kohustus on kinnisasja omanikul või valdajal ning ohjamistegevuse tähtaja.“;

75) paragrahvi 57 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Tehistingimustes peetavaid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliigi isendeid tohib tehistingimustesse ümber asustada üksnes Keskkonnaameti loa alusel.“;

76) paragrahvi 57 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Loomaliigi isendit, mis on omandatud enne selle liigi looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja kandmist, on õigus pidada lemmikloomana tema eluea lõpuni, kui välistatakse isendi paljunemine ja loodusesse pääsemine.“;

77) paragrahvi 58 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kodumaiste liikide võõrsilt sissetoodud elusate isendite loodusesse laskmine ja väljastpoolt Eestit pärit kodumaiste taimeliikide levitamine loodusesse istutamise ja külvamise või nende mistahes elusate osade loodusesse viimise teel on keelatud, välja arvatud teaduslikult põhjendatud taasasustamine, elupaikade taastamine Keskkonnaameti loa alusel või metsa uuendamine ja istandike rajamine metsaseaduses sätestatud korras.“;

78) paragrahvi 58 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kaitsealuse liigi isendit tohib loodusest eemaldada õppe-, meditsiini- või teadusotstarbel või taasisustamise eesmärgil, välja arvatud käesoleva seaduse § 55 lõikes 8 sätestatud juhtudel, Keskkonnaameti loa alusel või ümberasustamise eesmärgil üksnes siis, kui see ei kahjusta liigi soodsat seisundit.“;

79) paragrahvi 58 lõike 8 punktis 3 asendatakse sõna „kalakasvatuste“ sõnadega „kalanduse, veealade“;

80) paragrahv 58¹ tunnistatakse kehtetuks;

81) paragrahvi 58² lõikes 1 asendatakse sõna „Loomaliigi“ sõnadega „Selgroogse loomaliigi“;

82) seadust täiendatakse §-dega 58³ ja 58⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 58³. Nahkhiirte ja lindude märgistamine

(1) Nahkhiiri ja linde võib märgistada ainult märgistamise atesteeringut (edaspidi *atesteering*) omav isik.

(2) Atesteeringut võib taotleda vähemalt 16-aastane isik.

(3) Atesteeritav peab järgima märgistamise nõudeid:

- 1) oskama määrata märgistatavaid liike, nende vanust ja sugu;
- 2) tundma märgistamise võtteid ja taotletavaid püüniseid;
- 3) oskama käsitseda püütud isendeid, põhjustamata nendele vigastusi või surma;
- 4) oskama märkida andmeid ning vormistada aruandeid;
- 5) tundma ohutustehnikat isendite märgistamisel;
- 6) tundma kehtivaid looduskaitse õigusakte.

(4) Märgistamiseks tohib kasutada ainult Keskkonnaagentuuri väljastatud märgiseid.

(5) Atesteeringut omav isik on kohustatud esitama Keskkonnaagentuurile märgistamise kohta aruandeid.

(6) Nahkhiirte ja lindude märgistaja atesteerimist korraldab ja märgised väljastab Keskkonnaagentuur.

(7) Nahkhiirte ja lindude märgistamise, aruande esitamise, atesteeringu taotlemise ning atesteerimise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(8) Keskkonnaagentuur võib atesteeringu tühistada, kui märgistaja:

- 1) on atesteeringu taotlemisel esitanud valeandmeid;
- 2) rikub oluliselt või korduvalt märgistamise nõudeid;
- 3) ei ole esitanud märgistamise aruandeid;
- 4) ei ole märgistanud nahkhiiri või linde vähemalt viis aastat;
- 5) esitab taotluse märgistamise õiguse lõpetamiseks.

(9) Märgistamise õiguse lõppemisel tagastab isik kasutamata märgised tasuta Keskkonnaagentuurile.

(10) Märgistamise nõuete rikkumine loetakse käesoleva paragrahvi lõike 8 punkti 2 kohaselt oluliseks, kui märgistamisel on põhjustatud looma hukkumine või on tekitatud keskkonnakahju 32 eurot või rohkem.

§ 58⁴. Märgistamist tagavad tasulised teenused

(1) Keskkonnaagentuur võib osutada oma põhitegevusega seotud tegevusega tasulisi teenuseid, kui see ei takista tema põhimäärusest tulenevate ülesannete täitmist.

(2) Tasuliste teenuste tasu alam- ja ülemmäärad teenuste liikide kaupa on järgmised:

- 1) atesteerimise tasu – 190 kuni 250 eurot;
- 2) määrgise väljastamise tasu – 0,15 kuni 2 eurot määrgise kohta.

(3) Tasuliste teenuste eest laekunud tasu võib kasutada üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teenuste osutamise kulude katmiseks.

(4) Arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määрусega tasuliste teenuste täpsustatud loetelu ja tasu määrad, võttes aluseks teenuse osutamiseks vajalikud tööjõu-, materjali- ja üldkulud.“;

83) paragrahvi 62 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 62. Abitusse olukorda sattunud loom

(1) Looma abitud olukorda põhjustavate asjaolude kõrvaldamist ning abitusse olukorda sattunud või vigastatud looma vedu ning loodusesse tagasiviimist korraldab Keskkonnaamet või Päästeamet lähtudes liigi seisundist looduses.

(2) Vigase või haige looma elujõulisuse taastamist korraldab Keskkonnaamet lähtudes liigi seisundist looduses.

(3) Abitus seisundis loom käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) looduses või liigiomases keskkonnas inimese tegevuse või tegevusetuse tõttu silmnähtavalt vigastatud loom, kelle vigastus ei taastu iseeneslikult;
- 2) hüljatud noorloom, kelle orvustumine on tõendatud;
- 3) loom, kelle looduslikku keskkonda või liigiomasesse keskkonda naasmine inimese abita on välistatud.

(4) Vigastatud või hüljatud looma elujõulisuse taastamine on käesoleva seaduse mõistes looma liigiomase seisundi taastamine ja loodusesse või liigiomasesse keskkonda tagasiviimine.“;

84) paragrahvi 63¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/1850 artikli 6 lõikes 1 nimetatud pädev asutus on Kliimaministeerium.“;

85) paragrahvi 70² lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 10 lõike 7, § 45 ja 46 alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teeb oma haldusterritooriumil valla- või linnavalitsus.“;

86) paragrahvi 71 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitstava loodusobjekti kasutamise- või kaitse nõuete rikkumise eest, välja arvatud §-des 71¹–71⁹, 73, 74¹, 74² ja 74⁵–74²⁷ loetletud rikkumised, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.“;

87) seadust täiendatakse §-dega 71¹–71⁹ järgmises sõnastuses:

„§ 71¹. Kaitstaval loodusobjektidel majandustegevuse ja loodusvarade kasutamise keelu rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel majandustegevuse või loodusvarade kasutamise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 71². Kaitstaval loodusobjektidel ehitamise nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel ebaseadusliku ehitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 71³. Kaitstaval loodusobjektidel viibimise keelu rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel viibimise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 75 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 eurot.

§ 71⁴. Kaitstaval loodusobjektidel sõidukiga sõitmise nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel sõidukiga, maastikusõidukiga või ujuvvahendiga sõitmise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 71⁵. Kaitstaval loodusobjektidel telkimise ja lõkke tegemise keelu rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel telkimise või lõkke tegemise eest selleks keelatud kohas – karistatakse rahatrahviga kuni 75 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 71⁶. Kaitstaval loodusobjektidel rahvaürituse korraldamise nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel rahvaürituse korraldamise kohta kehtestatud piirangute rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 71⁷. Kaitstaval loodusobjektidel puittaimestiku istutamise ja raie nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel puittaimestiku istutamise või raie nõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 150 000 eurot.

§ 71⁸. Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kasutamise ja kaitse nõuete rikkumine

(1) Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.

§ 71⁹. Kaitstaval loodusobjektidel poollooduslike koosluste kaitse nõuete rikkumine

(1) Kaitstaval loodusobjektidel poollooduslike koosluste kaitse nõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.“;

88) paragrahvi 73 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tiheasustusalal kasvava puu või selle osa ebaseadusliku raie eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.“;

89) paragrahv 74 tunnistatakse kehtetuks;

90) paragrahvi 74¹ lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Võõrliikide kasutamisenõuete rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.“;

91) paragrahv 74² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 74². Kaaviari pakendi märgistamise nõuete rikkumine

(1) Kaaviari pakendi märgistamise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.“;

92) paragrahvid 74³ ja 74⁴ tunnistatakse kehtetuks;

93) paragrahvi 74⁵ lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Hülgetoodete turule laskmise või impordi nõuete, mis on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1007/2009 artiklis 3 ning komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1850, rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 15 000 eurot.“;

94) paragrahvi 74⁶ lõikes 2 asendatakse arv „32 000“ arvuga „100 000“;

95) seadust täiendatakse §-dega 74⁷–74²⁷ järgmises sõnastuses:
„§ 74⁷. Ranna ja kalda piiranguvööndis metsa kasutamise ja kaitse nõuete rikkumine

(1) Ranna või kalda piiranguvööndis metsa kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 150 000 eurot.

§ 74⁹. Ranna ja kalda piiranguvööndis maavara kaevandamise keelu rikkumine

(1) Ranna või kalda piiranguvööndis maavara kaevandamise keelu rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74¹⁰. Ranna ja kalda piiranguvööndis mootor- ja maastikusõidukiga sõitmise nõuete rikkumine

(1) Ranna või kalda piiranguvööndis mootor- või maastikusõidukiga sõitmise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74¹¹. Ranna ja kalda ehituskeeluvööndis ehitamise nõuete rikkumine

(1) Ranna või kalda ehituskeeluvööndis ebaseadusliku ehitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.

§ 74¹². Kaitsealuse loomaliigi isendi tahtliku surmamise keelu rikkumine

(1) Kaitsealuse loomaliigi isendi tahtliku surmamise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 74¹³. Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtliku häirimise keelu rikkumine

(1) Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise või tahtliku häirimise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74¹⁴. I kaitsekategooria taimede ja seente kaitsenõuete rikkumine

(1) I kaitsekategooria taimede või seente kahjustamise, sealhulgas korjamise või hävitamise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 150 000 eurot.

§ 74¹⁵. II kaitsekategooria taimede ja seente kaitsenõuete rikkumine

(1) II kaitsekategooria taimede või seente kahjustamise, sealhulgas korjamise või hävitamise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 74¹⁶. III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade kaitsenõuete rikkumine

(1) III kaitsekategooria taimede, seente või selgrootute loomade hävitamise või loodusest korjamise ulatuse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74¹⁷. Looduslikult esinevate lindude tahtliku häirimise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate lindude tahtliku häirimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 eurot.

§ 74¹⁸. Looduslikult esinevate lindude, nende pesade ja munade tahtliku kahjustamise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate lindude või nende pesade või munade tahtliku kahjustamise või pesade kõrvaldamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 eurot.

§ 74¹⁹. Looduslikult esinevate lindude, nende pesade ja munade tahtliku hävitamise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate lindude või nende pesade või munade tahtliku hävitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 eurot.

§ 74²⁰. Nahkhiirte ja lindude märgistamise nõuete rikkumine

(1) Nahkhiirte ja lindude märgistamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 75 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.

§ 74²¹. Looduslikult esinevate mittekaitsealuste loomade kaitsenõuete rikkumine

(1) Looduslikult esinevate mittekaitsealuste loomaliikide kaitsenõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.

§ 74²². Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisa punktis a loetletud loomaliigi isendi paljunemis- ja puhkekohtade hävitamise ja kahjustamise keelu rikkumine

(1) Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ IV lisa punktis a loetletud loomaliikide isendite selgelt märgatavate paljunemis- või puhkekohtade hävitamise või kahjustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74²³. I kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) I kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 eurot.

§ 74²⁴. II kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) II kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 eurot.

§ 74²⁵. III kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) III kaitsekategooria liigi isendiga tehingu tegemise keelu rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.

§ 74²⁶. Looduslikult esinevate linnuliikide isenditega tehingu tegemise keelu rikkumine

(1) Looduslikult esinevate linnuliikide elus või surnud isendite või nende selgelt äratuntavate kehaosade või nendest valmistatud toodete müügi, müügiks transportimise, müügi eesmärgil pidamise ja müügiks pakkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 8 000 eurot.

§ 74²⁷. Loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikidega riikidevahelise kauplemise nõuete rikkumine

(1) Nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 lisades A–D loetletud looma- ja taimeliikide kaitsenõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.“;

96) paragrahvi 75 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „71, 73, 74 ja 74²–74⁴ ja 74⁶“ tekstiosaga „71–71⁷, 71⁹, 74², 74⁶–74⁹ ja 74¹²–74²⁶“;

97) paragrahvi 75 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „71, 73 ja 74“ tekstiosaga „71⁸ ja 73“;

98) paragrahvi 75 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „74¹ ja 74⁵“ tekstiosaga „74¹, 74⁵ ja 74²⁷“;

99) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva seaduse §-des 74¹⁰ ja 74¹¹ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet või valla- või linnavalitsus.“;

100) paragrahvi 75¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „71 ja 74¹–74⁶“ tekstiosaga „71–71², 74¹, 74², 74⁵, 74⁶ ja 74¹²–74²⁷“;

101) paragrahvi 76 tekstis asendatakse tekstiosa „71, 73 ja 74“ tekstiosaga „71⁸, 73, 74¹⁰ ja 74¹¹“;

102) paragrahvist 77 moodustatakse seaduse 11¹. peatükk ja selle pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

**„11¹. peatükk
LOODUSOBJEKTILE TEKITATUD KAHJU“;**

103) paragrahvi 77 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitstava loodusobjekti ja kaitsealuse liigi või muu loomaliigi, välja arvatud jahiuluk, isendi hävitamise või kahjustamisega ning võõrliigi isendi loodusesse laskmisega keskkonnale tekitatud kahju ulatuse ja kahju hüvitamise arvestamise alused, hüvitamise korra ja hüvitise määrad kehtestab käesoleva seaduse §-s 77¹ sätestatud piirsummasid aluseks võttes ning kaitstava loodusobjekti ohustatuse taset arvestades Vabariigi Valitsus määrusega.“;

104) paragrahvi 77 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Keskkonnale õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitab kahju tekitanud isik riigile käesolevas peatükis sätestatud ulatuses ja korras.“;

105) paragrahvi 77 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kaitstava loodusobjekti, ranna või kalda piiranguvööndi piires raiutakse või raadatakse puittaimestikku keelatud ajal või tehakse seda kohas, kus kasutatav raieliik või raadamine on keelatud, või rikkudes kehtestatud raieingimusi;

106) paragrahvi 77 lõiget 3 täiendatakse punktidega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

„8) loodusesse lastakse võõrliigi isend või ei ole takistatud selle leviku laienemist või arvukuse suurenemist looduses;

9) kaitstava loodusobjekti piires hävitatakse või kahjustatakse poollooduslikku kooslust.“;

107) paragrahvi 77 lõiked 4–10¹ tunnistatakse kehtetuks;

108) seaduse 11¹. peatükki täiendatakse §-ga 77¹ järgmises sõnastuses:

„§ 77¹. Loodusobjektile tekitatud kahju hüvitamise määrad

(1) I kategooria kaitsealuse liigi isendi:

1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 384–7000 eurot isendi kohta;

2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 64–3500 eurot isendi kohta.

(2) II kategooria kaitsealuse liigi isendi:

1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 256–3500 eurot isendi või 13–35 eurot isendi massi iga grammi kohta;

2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 24–1500 eurot isendi või 5–15 eurot isendi massi iga grammi kohta.

(3) III kategooria kaitsealuse liigi isendi:

- 1) ebaseadusliku hävitamise, elujõuetuseni vigastamise või ebaseadusliku loodusest eemaldamise korral arvestatakse keskkonnakahju 128–1500 eurot isendi või 5–15 eurot isendi massi iga grammi kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 24–700 eurot isendi või 3–7 eurot isendi massi iga grammi kohta.

(4) Liigi püsielupaiga:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 512–15 000 eurot ühe hektari kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 128–7000 eurot ühe hektari kohta.

(5) Kaitstava looduse üksikobjekti:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 1280–7000 eurot;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 768–3500 eurot.

(6) Kaitstava loodusobjekti piiresse jääva ja asjakohasesse registrisse kantud poolloodusliku koosluse:

- 1) hävitamise korral arvestatakse keskkonnakahju 8000–15 000 eurot ühe hektari kohta;
- 2) kahjustamise korral arvestatakse keskkonnakahju 4000–7000 eurot ühe hektari kohta.

(7) Nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97 lisades A–D nimetatud liikide isenditega tehtavateks tehinguteks ja toiminguteks nimetatud määrusega ja selle alusel kehtestatud reeglite rikkumise või sellise isendi loodusest ebaseadusliku eemaldamise eest arvestatakse keskkonnakahju 52–150 000 eurot liigi ohustatuse astme ja isendi turuväärtuse põhjal.

(8) Liigi, välja arvatud jahiuluk, isendiga tehtud ebaseaduslike toimingute, hävitamise, elujõuetuseni vigastamise, loodusest eemaldamise, tahtliku häirimise, pesade või munade tahtliku hävitamise, pesade kõrvaldamise või isenditega või nende selgelt äratuntavate kehaosadega või nendest valmistatud toodete või muude kaupadega tehtavate tehingute eest arvestatakse keskkonnakahju 128–7000 eurot isendi kohta.

(9) Võõrliikide loodusesse laskmisega ja leviku laienemise või arvukuse suurenemisega keskkonnale tekitatud kahju arvestatakse 50–6400 eurot võõrliigi isendi või ruutmeetri kohta.“;

109) paragrahvi 91 täiendatakse lõigetega 25–31 järgmises sõnastuses:

„(25) Enne käesoleva lõike jõustumist kaitse alla võetud alal on käesoleva seaduse § 30 lõike 2 punktis 7 ja § 31 lõike 2 punktis 13 nimetatud tegevust võimalik lubada üksnes loodusobjekti valitseja nõusolekul, kui kaitsekord ei sätesta teisiti.

(26) Enne käesoleva lõike jõustumist kaitse alla võetud alal võib käesoleva seaduse § 30 lõike 4 punktis 6 sätestatud tee või tehnovõrgu ja -rajatise rajamist lubada üksnes loodusobjekti valitseja nõusolekul, kui kaitsekord ei sätesta teisiti.

(27) Enne käesoleva lõike jõustumist käesoleva seaduse § 20 alusel esitatud omandamise avalduse alusel algatab omandamise menetluse või teeb otsuse omandamise või sellest keeldumise kohta Keskkonnaameti peadirektor.

(28) Enne käesoleva lõike jõustumist riigile omandamiseks esitatud avalduse alusel sellise kinnisasja, mis on omandatud selle kaitse alla võtmise menetluse ajal ja mille võõrandamistehing sisaldas informatsiooni loodusobjekti kaitse alla võtmise menetluse kohta,

omandab riik käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ punktides 1-4 sätestatud juhul. Kui omandamise menetlus on algatatud enne käesoleva lõike jõustumist, kuid kinnisasja omandamine ei ole käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ kohaselt lubatud, keeldub Keskkonnaameti peadirektor kinnisasja riigile omandamisest ja tunnistab omandamise menetluse algatamise otsuse kehtetuks.

(29) Enne käesoleva lõike jõustumist riigile esitatud omandamise avalduse menetluses arvestatakse käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ punktides 1 ja 3 sätestatud juhul väärtuse määramisel maatüki poole väärtusega.

(30) Kõigile, kellele on tehtud enne käesoleva lõike jõustumist käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹ punktides 1 ja 3 sätestatud juhul riigi poolt hinnapakkumine, tehakse uus hinnapakkumine.

(31) Isikud, kellele on enne käesoleva lõike jõustumist välja antud kehtiv nahkhiirte ja lindude märgistamise luba, loetakse käesoleva seaduse § 58³ tähenduses atesteerituks ja neile saadetakse atesteering e-kirjaga. Atesteeringu andmise järel kaotab märgistamise luba kehtivuse.“;

110) seaduse lisa „Valik- ja turberaie tingimused kaitstaval loodusobjektidel ning ranna ja kalda piiranguvööndis“ kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

§ 2. Jahiseaduse muutmine

Jahiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 10 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 40 lõikes 6² ja“ tekstiosaga „§ 40 lõigetes 6² ja 6⁴ ning“;

2) Paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:
„(1¹) Käesoleva seaduse § 36 lõikes 8, § 40 lõigetes 6² ja 6⁴ ning § 42 lõikes 8 nimetatud ülesande üleandmisel on eraõiguslikust juriidilisest isikust jahindusorganisatsioonil õigus töödelda isiku üldandmeid.“;

3) paragrahvi 23 lõike 4 punktis 3 jäetakse välja sõnad „väljaspool jahiaega“;

4) paragrahvi 37 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Jahitunnistuse kehtivus peatatakse Keskkonnaameti otsusega, mis toimetatakse viivitamata tunnistuse omanikule kätte.“;

5) paragrahvi 37 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „tunnistuse andja“ tekstiosaga „Keskkonnaameti“;

6) paragrahvi 40 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „riikliku loomatauditõrje komisjoni“ tekstiosaga „Põllumajandus- ja Toiduameti“;

7) paragrahvi 40 täiendatakse lõigetega 6³ ja 6⁴ järgmises sõnastuses:
„(6³) Elektrooniline jahiluba antakse asjaomase elektroonilise infosüsteemi kaudu.

(6⁴) Infosüsteemi peab käesoleva seaduse § 10 lõike 1 alusel Kliimaministeeriumiga halduslepingu sõlminud eraõiguslikust juriidilisest isikust jahindusorganisatsioon või Keskkonnaamet.“;

8) paragrahvi 40 lõike 8 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„7) paberil antaval loal loa andnud isiku allkiri.“;

9) paragrahvi 40 lõige 13 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 41 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Elektrooniline jahiluba täidetakse ja tagastatakse asjaomase elektroonilise infosüsteemi kaudu.“;

11) paragrahvi 47³ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Keskkonnaameti teenistusrelvad on tulirelvad ja gaasirelvad.“;

12) paragrahv 48 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt

„§ 48. Keskkonnale tekitatud kahju ja selle hüvitamine“

(1) Keskkonnale õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitab kahju tekitanud isik käesolevas paragrahvis sätestatud ulatuses ja korras.

(2) Keskkonnale tekitatakse käesoleva seaduse tähenduses kahju, kui:

1) jahiuluki hukati kehtiva jahiloata;

2) jahiuluk hukati keelatud viisil või vahendiga või keelatud kohas või väljaspool sellele ulukile jahipidamiseks kehtestatud jahiaega;

3) jahiuluk hukati väljaspool jahiloale märgitud kohta või kehtivusaega;

4) jahiuluki elupaik hävitati või kahjustati viisil, mille tagajärjel muutub jahiuluki urg või pesa ulukile elamiskõlbmatuks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 punktides 1-3 sätestatud juhtudel uluki ebaseadusliku hukkamisega keskkonnale tekitatud kahju ülemmäär on 16 000 eurot ja alammäär 24 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud juhul arvestatakse keskkonnale tekitatud kahju vastavalt uluki liigile käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud kahjumäära kolmekordses ulatuses, kuid mitte rohkem kui 1000 eurot.

(5) Jahiuluki väljaspool jahiaega või jahilinnu isendi pesitsusajal hukkamise korral arvutatakse keskkonnale tekitatud kahju käesoleva paragrahvi lõike 8 alusel kehtestatud kahjumäära kolmekordses ulatuses.

(6) Jahilinnu pesitsusaeg käesoleva määruse tähenduses on ajavahemik 1. aprillist kuni 31. juulini.

(7) Jahiuluki ebaseadusliku hukkamisega või tema elupaiga hävitamise või kahjustamisega keskkonnale tekitatud kahju suuruse kohta koostab jahiseaduse §-s 47 nimetatud isik keskkonnale tekitatud kahju kindlaksmääramise akti.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhtudel uluki ebaseadusliku hukkamise ning uluki elupaiga hävitamise ja kahjustamisega keskkonnale tekitatud kahjumäärad uluki liikide kaupa ning keskkonnale tekitatud kahju kindlaksmääramise akti vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(9) Keskkonnakahju hüvitise nõuab sisse Keskkonnaamet. Hüvitis kantakse riigieelarvesse“;

13) paragrahvi 50 tekstis asendatakse arv „200“ arvuga „300“;

14) paragrahvi 58 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Jahipidamise nõuete rikkumise eest jahipidamise vahendite kasutamisel või jahiohutusnõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.“;

15) paragrahv 61 pealkirja muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 61. Keskkonnaameti kehtestatud lisapiirangute, lisatingimuste, küttemismahu ja –struktuuri rikkumine“.

§ 3. Riigivaraseaduse muutmine

Riigivaraseaduse § 4 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Seaduses või Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud juhtudel täidab riigivara valitseja ülesandeid riigitulundusasutus, maareformi seaduses ja selle alusel antud määrustes sätestatud juhtudel Maa-amet ning looduskaitseseaduses ja selle alusel antud määrustes sätestatud juhtudel Keskkonnaamet.“.

§4. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punktid 10, 32 ja 36 jõustuvad 2030. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn,2024. a

Algatab Vabariigi Valitsus

Vabariigi Valitsuse nimel